

BİPOLAR BOZUKLUK İÇİN HIZLI DUYGUDURUM TARAMA ÖLÇEĞİNİN TÜRKÇE VERSİYONUNUN (RMS-T) PSİKOMETRİK ÖZELLİKLERİ: GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ÇALIŞMASI

Yaşan Bilge Şair¹, Burckay Karadağ¹, Mevlüt Türe¹, Bilge Doğan¹, Beliz Tural¹, Tutku Demir Ok¹, Hande Akbal¹, Merve Sena Kırmacı¹, Ceyhan Akkeyik¹

¹Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Giriş: Bipolar bozukluk (BD) depresif atakları, klinik olarak majör depresif bozukluktan (MDD) ayırt edilemeyebilir. Yanlış tanı, uygun olmayan tedaviye, kötü prognoza ve sağlık maliyetlerinin artmasına yol açar. Hızlı Duygudurum Tarama Ölçeği (Rapid Mood Screener, RMS), hem belirtileri hem risk faktörlerini sorgulayan, kısa ve pratik bir öz bildirim aracıdır. Bu çalışmanın amacı, RMS'in Türkçe versiyonunun (RMS-T) BD-I ile MDD ayırımındaki geçerlik ve güvenilirliğini değerlendirmektir.

Yöntemler: RMS, ileri-geri çeviri yöntemiyle Türkçeye uyarlanmış, anlaşılabilirlik testleri ve özgün geliştiricilerin onayıyla nihai form oluşturulmuştur. Çalışmaya DSM-5 tanı ölçütlerine göre SCID-5-CV ile tanı doğrulaması yapılmış, 63 BD-I ve 65 MDD tanılı ≥18 yaş hastalar dahil edilmiştir. Tüm katılımcılara RMS-T, Türkçe MDQ ve CES-D uygulanmıştır. Ayırıcı tanı performansı ROC analizi ile değerlendirilmiş; duyarlılık, özgüllük, AUC değerleri ve tanımlayıcı istatistikler raporlanmıştır. Çalışma, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu tarafından 17.12.2024 tarihinde 2024/216 Etik Kurul Karar Numarası ile onaylanmıştır.

Sonuçlar: MDD grubunun ortalama yaşı 43,57±13,48 yıl, BD-I grubunun 41,10±12,64 yıl olup fark anlamlı değildir

(p=0,286). Ortalama eğitim yılı MDD'de 12,18±3,77, BD-I'da 11,83±4,38'dir (p=0,634). Ortalama CES-D puanı MDD'de 30,86±13,18, BD-I'da 28,33±17,14'tür (p=0,350). RMS-T, BD ile MDD ayırımında en yüksek ayırt edici güce sahiptir (AUC=0,865, p<0,001; duyarlılık %79,4; özgüllük %84,6; kesim noktası=4). MDQ'nun AUC değeri 0,776, duyarlılık %71,4, özgüllük %72,3'tür. CES-D, BD ayırımında anlamlı bulunmamıştır (AUC=0,462, p=0,456).

Tartışma ve Sonuç: RMS-T, hem BD-I tanılı bireyleri saptamada hem de MDD'den ayırmada yüksek doğruluk gösteren, kısa ve kolay uygulanabilir bir tarama aracıdır. MDQ ile karşılaştırıldığında benzer duyarlılık-özgüllük düzeylerine ulaşmakta, ancak daha az madde sayısı ve risk faktörlerini içermesiyle avantaj sağlamaktadır. Özellikle birinci basamak ve poliklinik koşullarında hızlı uygulanabilmesi, tanı ve tedavideki gecikmeleri azaltabilir. Ayrıca, RMS-T'nin yaygın klinik kullanımı, erken tanı ile birlikte uygun farmakoterapi ve psiko eğitim süreçlerini hızlandırarak, hastaların işlevselliklerini ve yaşam kalitelerini artırma potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Bipolar bozukluk, depresyon, RMS-T, geçerlik, güvenilirlik